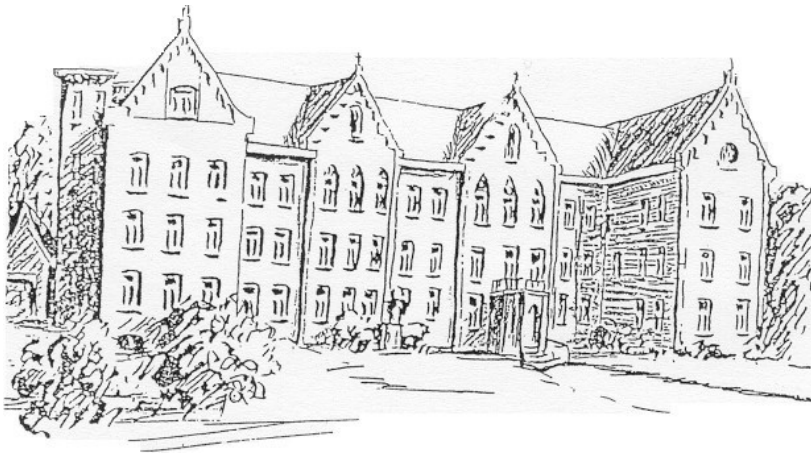

MAART 2024**03/2024 1ste kwartaal**

JUBILEA IN 2024

60 jaar priester:

Leo Mouës	19-03-1964
Frans Bomers	19-03-1964
Theo van Ruijven	19-03-1964

70 jaar lid van de C.M.: Theo de Jong 03-10-1954

NEDERLANDSE LAZARISTEN NAAR VERBLIJFPLAATS OP 01-01-2024

Nederland	11	(incl. Rafael Isharianto en Rudi Sulistijo)
Denemarken	1	Andrzej Papuga
Ethiopië	1	Theo van Ruijven (vanaf 4 januari NL)

Totaal	13	

GEMIDDELDE LEEFTIJD VAN DE LAZARISTEN VAN HET NEDERLANDS CANONIEK HUIS OP 1 JAN. 2024:

2019: 81.29 2020 82.30 2021 81.02 2022 80.36 2023 81.22 2024

GEMIDDELDE LEEFTIJD VAN DE LAZARISTEN VAN NL OORSPRONG OP 1 JAN. 2024:

2019: 81.32 2020 83.35 2021 83.99 2022 85.31 2023 87.48 2024 86.48

OVERLEDENEN IN 2023:

Jo de Maat	10-04-2023
Jan van Aert	05-08-2023
Chris Janssen	03-10-2023
Wiel Bellemakers	25-10-2023

CONFRATERS BEHOREND TOT HET NEDERLANDS CANONIEK HUIS OP 1 JAN. 2024: (INCL. TH. VAN RUIJVEN vanaf 4 jan.)**1934**

M.W. DE JONG 20-05-1934

1939

A.P.M. DEKKERS (†08-02-2024) 25-05-1939

1935

G.J. GOMMERS 30-03-1935

1940

H.M.J. JASPERS 10-02-1940

1936

H.A. MAESSEN (†26-01-2024) 04-07-1936

1961

A.P. PAPUGA 04-04-1961

1937

M.P.J. v. KNIPPENBERG 13-03-1937
H.H. DE CUIJPER 11-04-1937

1967

RAFAEL ISHARIANTO 25-06-1967
RUDI SULISTIJO 19-03-1967

1938

F.J.G. BOMERS 21-02-1938
TH.H.M. VAN RUIJVEN 22-05-1938
L.M. MOUËS 21-06-1938

OVERWEGING BIJ DE UITVAARTVIERING VAN HARRY MAESSEN IN DE KAPEL VAN HET MISSIEHUIS OP ZATERDAG 3 FEBRUARI GODS KRACHT IN MENSELIJKE ZWAKHEDEN

Rafael Isharianto, c.m.

Harry was een Lazarist missionaris in Indonesië. Hij heeft er 19 jaar gewerkt. In 1983 kwam hij terug naar Nederland. Toen hij Indonesië verliet, kende ik hem nog niet. Ik was toen 16 jaar oud en was geen seminarist bij de Congregatie der Missie. Hiermee wil ik zeggen dat ik pas onlangs met Harry in contact ben gekomen, toen ik werd benoemd binnen de gemeenschap van de Lazaristen in Panningen als overste.

Vorig jaar vierde het missiehuis in Panningen het 100-jarig jubileum van de missie van de Lazaristen in Indonesië (destijds bekend als Nederlands-Indië). Het is belangrijk op te merken dat Harry de laatste Nederlandse Lazarist was die nog leefde, voor zijn dood op 26 januari 2024. Wat ik hieronder ga delen hangt nauwelijks samen met de missie van de Nederlandse Lazaristen in Indonesië. Daarom wil ik samen met u nadenken over het leven van Harry in verband met zijn missie in het bisdom van Soerabaja, Indonesië.

Devotie en zorg voor de behoeftigen ondanks zwakke gezondheid

Er zijn verschillende dingen die ik ontdekte tijdens mijn persoonlijke contact met hem. In de eerste plaats had Harry een bijzondere devotie voor de heilige Jozef en de heilige Maria. Hij maakte een compilatie van artikelen over deze heiligen. Het doel was om het pad te bewandelen van deze heiligen die leefden in nederigheid, eenvoud van hart en trouw aan de missie.

Daarna kende ik Harry als een confrater die gezondheidsproblemen had. Hij had problemen met zijn oren, ogen, maag, rugpijn, enz. Hij vertelde me eens dat hij niets duidelijk kon horen als hij de eucharistieviering bijwoonde. Hij heeft ooit uitgelegd waarom hij zijn mobiel uitzette; het kwam omdat het voor hem nutteloos was om via zijn mobiel met een paar vrienden te praten. Hij kon niet verstaan wat de mensen zeiden. Deze situatie veroorzaakte misverstanden tussen hem en de mensen om hem heen. Ook klaagde hij over zijn maagpijn. Vanwege zijn gezondheidsproblemen was het voor hem niet altijd gemakkelijk om volledig aan het gemeenschapsleven deel te nemen. Ik heb de indruk dat Harry zich de afgelopen drie jaar verdrietig voelde vanwege zijn gezondheidsproblemen.

Maar voor zover ik wist deed hij zijn best om met zijn eigen handen te naaien en kleding voor kinderen te maken. Met zijn persoonlijke geld kocht hij kleding. Nadat hij alle kleren in een pakket had verzameld, stuurde hij ze naar Indonesië voor kinderen in een weeshuis in Soerabaja.

Pastoraal werk in Soerabaja

Sprekend over Harry als voormalig missionaris in Soerabaja schreef een Indonesische confrater aldus, "Harry was een persoon met eenvoud en beperking. Hij had een onverminderd enthousiasme voor het bisdom Soerabaja." Uit deze opmerking wordt duidelijk dat Harry tegelijkertijd zowel sterke als zwakke punten had. Wat waren zijn positieve punten? Als missionaris kende hij een eenvoudige levensstijl. Hij was creatief. Hij heeft een gebedenboek geschreven voor de parochianen in de jaren zeventig. Overigens liet hij overal zien, waar hij werkte, dat hij handig was en gouden handen had.

Harry had ook zwakke punten. Als missionaris misschien was hij niet altijd even geduldig. Het kan ook zijn dat hij af en toe moeite had om samen te werken met mensen. Desondanks kunnen we in Soerabaja prachtige werken van zijn liefde en enthousiasme zien.

Hij slaagde erin een parochie in Soerabaja te ontwikkelen, de parochie van “*Santa Maria Tidak Bercela*” (‘Onbevleete Heilige Maria’ parochie). Toen hij in 1967 deze parochie oprichtte, waren er slechts 350 parochianen. Momenteel is deze parochie één van de snelst groeiende parochies van Soerabaja. Vijf jaar geleden (2019) telde deze parochie tienduizend parochianen, of 10.073 om precies te zijn. Bovendien is het belangrijk op te merken dat de gelovigen van deze parochie enthousiast zijn in het naleven

van de vijf klassieke kenmerken van de Kerk, namelijk gemeenschap (*koinonia*), aanbidding van God (*liturgia*), verkondiging van het evangelie (*kerygma*), sociale actie en solidariteit (*diakonia*) en getuigen van Christus door een goed christelijk leven in de samenleving (*martyria*).

Harry kwam ook op het idee om een middelbare school op te richten voor leerlingen die om verschillende redenen geen goed onderwijs konden krijgen. Deze middelbare school (“St. Hendrikus”) is begonnen op 8 juli 1983. De school blijft bestaan en blijft de kwaliteit en faciliteiten van het onderwijs verbeteren, zodat zij gelijke tred kan houden met actuele ontwikkelingen in de samenleving. Dezelfde school blijft zijn best doen voor haar studenten. Op deze manier besteedt deze school bijzondere aandacht aan de behoefte van een betere toekomst voor de jonge mensen.

Welke inspiratie kunnen we halen uit het leven van Harry?

Ik denk dat Harry meer dan blij was om de goede vruchten van zijn missiewerk in Indonesië te zien. Hij zou er nooit aan gedacht hebben zulke vruchten te zien. Wat er in het begin eenvoudig en gewoon uitzag, is nu prachtig geworden. Zou Harry denken dat dit allemaal het resultaat was van zijn menselijke talenten?

Ik geloof dat Harry zou zeggen, “Nee. Het is niet het resultaat van mijn werk.” Hij zou zeker in alle nederigheid erkennen dat dit allemaal de resultaten zijn van Gods werk. Hij kon niet rekenen op zijn menselijke talenten. De mensen in de parochie die hij had opgericht, zouden ook niet denken dat dit het resultaat is van hun menselijke vaardigheid. In plaats daarvan zouden ze samen met de heilige Paulus zeggen, “Ik kan alles aan, dankzij Hem die mij kracht geeft” (Flp 4:13). Daarom hebben wij gisteren een bloemenboeket ontvangen namens het parochiebestuur en de parochianen van de parochie “*Santa Maria Tidak Bercela*” in Soerabaja.

Christus heeft Harry gesterkt door hem veel mensen te schenken van goede wil. Deze mensen hebben Harry geholpen om zijn taken uit te voeren. De Heer stuurde veel goede mensen om voor de parochie en de school te zorgen die Harry had opgericht. Ja, Christus heeft Harry gesterkt.

Goed nieuws voor ons

Wat Harry heeft meegemaakt is ook voor ons goed nieuws. Aan ieder van ons vertrouwt de Heer een missie toe die we moeten volbrengen voor ons gezin, voor onze samenleving.

We weten dat we mensen zijn met krachtige en zwakke punten. God kan van ieder van ons gebruik maken als zijn instrument, ondanks onze zwakheden en beperkingen, om de Blijde Boodschap te verkondigen.

Dit is de reden voor ons om God dankbaar te zijn. God, die groter is dan ons hart, is bereid ons te gebruiken om goede dingen te doen, ondanks onze beperkingen. Jezus zegt, “Niet jullie hebben Mij uitgekozen, maar Ik heb jullie uitgekozen en Ik heb jullie de taak gegeven eropuit te gaan en vrucht te dragen, vruchten die blijvend zijn” (Jo 15:16).

Moge de Heer geprezen worden door ons geloof en onze goede werken, nu en voor altijd. Amen.

HOMILIE BIJ DE UITVAARTVIERING VAN DRÉ DEKKERS CM IN DE KAPEL VAN HET MISSIEHUIS OP 16 FEBRUARI 2024

Frans Bomers cm

Christen-gelovigen, beste familie, Thea, confraters, bewoners en zorgverleners van het Missiehuis.

De profeet Elia werd door een engel gered. Dré Dekkers had ook iets met engelen. Onze overledene, Dré Dekkers, had iets met engelen. In de officiële geloofsbelijdenis van de kerk komen geen engelen voor. Betekent dat, dat je als christen niet in engelen hoeft te geloven? Vorig jaar stond in de Top Honderd het lied “De Engelbewaarder” weken lang boven aan. Dat lied gaat over het mogelijk gevaar van auto rijden in het verkeer: gladde wegen, sneeuw en ijs, smalle en bochtige wegen, onoverzichtelijk, donker.. bomen langs de kant. Dan heb je soms een engelbewaarder nodig. Dré was zelf ooit door een engelbewaarder gered, toen hij, in al zijn onschuld, onverwacht op de markt in Brussel een afgedwaalde politiekogel door zijn schouder kreeg.

Vraag: wordt er anno 2024 door de gemiddelde Nederland nog geloof geschonken aan het bestaan van engelen? Mijn reactie:

Vorige week ging ik koffie drinken in de aan de eredienst onttrokken Zandse kerk in Huissen. Er waren wel honderd ouderen. Om de mensen alvast een beetje in de Carnavalsfeer te brengen klonk ineens door de luidsprekers het lied van de jonge man, Marco Schuitemaker, “De Engelbewaarder”. En direct vormde zich spontaan een polonaise van “oudjes”, die allemaal in engelen geloven. “Kom mee, pastoor, U gelooft toch ook in engelen!” En bijna iedereen hoste en zong uit volle borst mee:

Ik weet nu, dat er een en-gel-bewaarder bestaat.

Je kunt haar niet zien, als ze zachtjes tegen je praat.

Ik weet nu ook, dat zo’n engel-bewaarder op je let.

Ik kan het weten, ik ben er zelf eens door ge-red

Dré Dekkers geloofde in engelen. Mede daarom de keuze voor de eerste lezing over die man Gods, de profeet Elia. Hij verkeert in grote nood en wordt door een engelbewaarder gered. Wat was er aan de hand? → Elia was helemaal vastgelopen in zijn werk.

De mensen accepteerden zijn optreden niet. Nee, nog erger, ze stonden hem zelfs naar het leven. En wat doet Elia? Nee, hij gáát niet weg, nee, hij vlúcht weg.. helemaal de woestijn in. Het wordt hem allemaal te veel. Hij gaat onder een struik liggen en wil eigenlijk niet meer verder. Maar dan stuurt God een engel naar hem toe met water en brood. De engel stoot hem aan en zegt: “*Elia, je missie is nog lang niet af. Je moet weer verder. Sta op, eet en drinkt, opdat je weer op krachten komt.*”

Elia staat op, vat weer moed en gaat lopen, veertig dagen en nachten lang, tot hij bij de berg van God, de Horeb komt. God had hem gered met behulp van een engel.

Dit verhaal weerspiegelt het priesterleven van Dré Dekkers, zo denk ik. Thuis heel katholiek opgevoed, met een vader, zo dienstbaar en stil als Sint Jozef, en een lieve vrome moeder, zoals Maria, die o zo blij was, dat één van haar twaalf kinderen, Dré, priester wilde worden, ja zelfs missionaris.

Zo kwam Dré in 1966 in Guatemala terecht, waar hij als pastoor zich helemaal gaf aan het pastoraat onder de Indianen. Dré hield van de mensen en de parochianen hielden van hun pastoor. Toen de Lazaristen die parochie vanwege te hoge financiële kosten aan de bisschop terug gaven, was Dré diep teleurgesteld. Hij wilde niet naar een parochie in de stad. Nee, hij had voor de armen gekozen, in navolging van onze stichter, de H. Vincentius. In 1976, na tien jaar Guatemala, keerde Dré terug naar Nederland, even gedesillusioneerd als indertijd de profeet Elia.

Guatemala. V.I.n.r. nn, Dré Dekkers, Leo Mouës, Victor Groetelaars

Eenmaal in Nederland begon hij toch weer enthousiast opnieuw, eerst als kapelaan in Dongen, later als pastoor in Etten-Leur en weer later als pastoor in Baarle-Nassau op de grens met België. Dré deed zijn werk graag en de parochianen waren erg blij met hem. Maar.., er zat een zekere onrust in Dré. Hij bleef nergens lang, na een poosje wilde hij weer verder.., maar deze keer niet meer in het parochiewerk, maar in het pastoraat onder zieken en ouderen. Zo werd hij benoemd tot ziekenhuis-pastor in Zutphen en later tot pastor in enkele zorgcentra voor ouderen in Weert. Daar voelde hij zich als een vis in het water.. en daar kon hij helemaal op zichzelf wonen in zijn eigen flat, van niemand last. Mooier kon het niet. De mensen blij, Dré blij.

Dré deed het pastoraat het liefst alleen, zonder kapelaan naast zich of pastoor boven zich.. niet in een gemeenschap of een overste in de buurt. Hij deed het goed, maar wel alléén en op zijn eigen manier. Hij werkte als een ZZP-er. In 2011 werd hem gevraagd om overste van het Missiehuis hier in Panningen te worden. *“Nee, dat is niks voor mij!”* zo was zijn 1ste reactie. Misschien heeft Dré toen wel gebeden zoals Jezus op de Olijfberg, zoals te lezen in het evangelie van Lukas: (Lukas, 22:42,43.) *“Vader, neem alstublieft deze kelk van Mij weg; maar toch, laat niet mijn wil geschieden, maar de uwe.”* Toen verscheen aan Jezus een engel uit de hemel, die Hem kracht gaf.

→ Helaas voor Dré; die beker van het lijden ging niet aan hem voorbij. Er was gewoonweg geen andere kandidaat om overste te worden. Toen zegde Dré toe, maar dan wel op voorwaarde dat hij daarbij in Weert bij de mensen van het Verpleeghuis Sint Martinus kon blijven wonen. Zo geschiedde ook eerst, maar dat werkte niet. Een overste moet bij of tussen zijn priesters of zusters in de gemeenschap wonen. Anders werkt het niet!

Na een jaar overste te zijn geweest evalueerde Dré zelf in het bijzijn van de gemeenschap zijn missie als mislukt. Hij bekende: *“Goed leiderschap is niet meteen mijn sterkste kant”*. Hij haalde daarbij Johan Cruijff aan: *“Je kunt beter ondergaan met je eigen visie dan met de visie van anderen!”*

Dré had het moeilijk. Evenals Elia zocht hij afleiding, uitkomst in het wandelen, uren lang, meestal in zijn ééntje buiten in de natuur om zijn moede hoofd leeg te maken, zijn lasten te lichten, zijn hart te luchten. Geen betere spreekkamer dan de natuur, geen betere gesprekspartner dan de natuur. De natuur geneest de wonden van lichaam en geest; daar kan geen pleister tegen op, zegt de dokter.

En zo gebeurde het geheel onverwachte, dat Dré tijdens de Vierdaagse van Nijmegen opeens een engel van een mens, een vrouw, tegenkwam, Thea Kok uit Westervoort. Hij vroeg zich af:

→ Was ze door God gezonden als een geschenk uit de hemel? Dré kon weer blij zijn.., maar..., hij moest echter verder als overste. Die missie werd hoe langer hoe zwaarder, nog zwaarder dan lopen tegen een berg omhoog. Halverwege dreigde hij te bezwijken. Dré vroeg toen bij jou, Thea, om onderdak. Die kreeg hij van jou, je had nog wel een kamertje voor hem. Dat was zijn redding. Thea, jij werd zo ineens de engelbewaarder van Dré. Zeer bedankt! Je hebt veel voor Dré betekend!

Terug naar het Evangelie:

Dré had geen moeite met het evangelie. Jezus had ook hém geroepen en gezonden om aan armen goed nieuws te brengen. Daar geloofde hij nog steeds in..., maar voortaan niet meer twee aan twee. Dat is te zwaar als je een solist, een *doe-het-zelf* bent. Ook Dré mocht niets mee nemen voor onderweg, geen geld en goed. Geen probleem voor Dré, hij was geen materialist. Zolang hij maar liefde, zorg en aandacht aan de armen kon geven..., dan was het goed. Alleen die gelofte van gehoorzaamheid..., dat was een doorn in zijn vlees. Daarmee was Dré toch een beetje zijn vrijheid kwijt; hij voelde zich "gekooid", en daar zou een vrije vogel zoals Dré Dekkers nooit aan wennen. Als je uniek geboren bent, dan is het moeilijk om heel je leven in het spoor van anderen te lopen. Alleen het spoor van het evangelie, daar kon Dré zich wél in vinden en op zijn eigen wijze natrekken. En dat heeft hij goed gedaan. Hij hield van zijn mensen.

Onze dank is aan Dré. Onze bede straks bij het uitgeleidelied *In Paradisum*, dat hij weer verder mag wandelen, veertig dagen en nachten, tot hij eens bij de berg van God komt. Mogen daar de engelen hem binnenleiden in het Paradijs. Daar ruste hij in vrede.
Dat gunnen we Dré van harte. Amen.

LAZARISTEN IN BRAZILIË

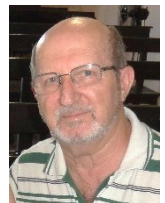
Gerrit Frencken

Inleiding

Enige tijd geleden was ik op zoek naar getuigenissen over Nederlandse lazaristen, werkzaam in het Noordoosten en Noorden van Brazilië in de jaren tussen 1898 en 2017.

Al lezende, kwam ik een klein artikel tegen van de voor ons allen bekende bisschop Dom

Helder Camara (1909-1999), seminarist van het "Seminário da Prainha" in Fortaleza, in de tijd dat pater Willem Vaessen daar rector was. Hieronder volgt de vertaling van zijn woorden.

PATER WILLEM VAESSEN

Door Dom Helder Pessoa Camara

(Geschreven op 15-01-1964, en gepubliceerd in "Círculos Interconciliares", CEPE –Recife, Volume II – Tomo II, 2009, p. 119)

Pater Willem Vaessen (foto) is overleden in Fortaleza. Toen ik in 1923 naar het seminarie in Fortaleza ging (foto "Seminário da Prainha"), was de rector een Nederlander: pater Willem Vaessen (1).

Twee jaar later, in 1925, ging hij naar Nederland en liet een van zijn nieren verwijderen. Het jaar daarop, in 1927 (2), verliet hij het rectoraat van het seminarie om missionaris te worden en aan het hoofd te staan van een groep Nederlandse missionarissen.

1 Pater Willem Vaessen was de vierde rector van het “Seminário da Prainha” in Fortaleza van 1914-1927. Het seminarie was opgericht in 1864 en werd in 1964, na 99 en een half jaar functioneren onder leiding van de lazaristen, overgedragen aan de wereldheren van het aartsbisdom Fortaleza.

2 In 1927, na gestopt te zijn als rector van het Seminarie, richtte Pater Willem Vaessen het “Missiehuis Sint Jozef” op in de stad Fortaleza, in de wijk Benfica. Tegelijkertijd werd de parochie “Nossa Senhora dos Remédios” bediend door de paters Lazaristen. En dat is tot nu toe zo, al bijna honderd jaar lang.

Hoeveel retraites en preken heeft hij niet gehouden in het noordoosten als rector, en vooral daarna als missionaris? Een ouderwetse missionaris? Ongetwijfeld (ik herinner me nog met ontzag de preek die hij hield toen ik me voorbereidde op mijn Eerste Communie op Sint-Michiëlsdag in 1917). Maar toen hij eenmaal oud was (hij stierf op 92-jarige leeftijd, 67 jaar in Brazilië, helder en nog steeds hard aan het werk), wijdde hij zich aan het geven van geestelijke en materiële hulp aan arme prostituees in de wijk “Moura Brasil”³, waar hij kapelaan was en een heilige verving: Mgr. Tabosa Braga (1874-1935). Hij brak zijn been toen hij hulp bracht aan een arme oude man in “Moura Brasil”. In bed, met gestrekt been, kreeg hij een beroerte.

Jaren eerder was zijn broer overleden, Jan Vaessen, pater ‘Joãozinho’, die als een heilige werd beschouwd. Vraag het maar aan mijn nicht Adail, die hem als biechtvader had

Als het heiligverklaringsproces eenvoudiger zou zijn, zouden mannen als de gebroeders Vaessen tot de altaren verheven zijn.

Dom Helder Pessoa Camara (1909-1999)
(priesterwijding 15-08-1931)

3 De wijk “Moura Brasil” ligt aan de kust van de Atlantische Oceaan, niet ver van het “Seminário da Prainha”. Pater Vaessen heeft daar jarenlang assistenties verleend aan arme mensen, overwegend vissers, alsook aan de vele prostituees die daar woonden.

*Fotos van de wijk “Moura Brasil”,
in de tijd dat Willem Vaessen daar velerlei
assistenties verleende*

*De wijk
van bovenaf gezien*

De kapel in de wijk, toegewijd aan de heilige Tereza. Willem Vaessen vierde daar de Eucharistie en nam de biecht af.

De gerestaureerde kapel

NOG EEN EERBETOON AAN WILLEM VAESSEN

Per toeval ontdekte ik de straat "**Rua Padre Guilherme**", gelegen op de grens van de wijken Padre Andrade en Kennedy. In gemeentearchieven van Fortaleza ontdekte ik dat de straat inderdaad was vernoemd naar pater Guilherme Vaessen. De straat ligt tussen de Avenidas Mister Hull en Sargento Hermínio. De wijk "Padre Andrade" is overigens genoemd naar een Lazarist, lid van de Provincie van Rio de Janeiro, maar werkzaam in Fortaleza, Pater Francisco Juvêncio de Andrade, die aldaar als eerste priester werkte van 1947-1950.

Pater Andrade stierf op 28-jarige leeftijd als gevolg van een hersenletsel, terwijl hij aan het zwemmen was. Hij was zeer geliefd en deze wijk die een andere naam had ("Cachoeirinha") werd vanaf dat moment omgedoopt in "Wijk Padre Andrade". In 1970 werd aldaar de parochie opgericht en deze wordt vanaf toen tot heden bediend door priesters van de Provincie van Fortaleza. Pater Theo Kehrens werkte er meer dan twintig jaar als eerste pastoor.

Er zijn geen gegevens, tenminste voor zover ik dat na heb kunnen gaan, dat Willem Vaessen enig werk verricht zou hebben in deze wijk van Fortaleza. Maar aangezien hij in heel Fortaleza een bekende en gerespecteerde priester was, is het niet vreemd dat hij zijn naam gaf aan een straat ergens in de stad.

"RUA PADRE GUILHERME"

NEDERLANDSE LAZARISTEN WERKZAAM IN HET NOORD-OOSTEN EN NOORDEN VAN BRAZILIË

Inleiding

Enige tijd geleden vroeg ik mensen hier in Fortaleza en in andere plaatsen van Brazilië waar Nederlandse Lazaristen uit Nederland werkzaam zijn geweest, herinneringen op te schrijven over de tijd dat zij contact hadden met deze Lazaristen.

De mij bekende en in Fortaleza wonende pater Manfredo Araújo de Oliveira reageerde als eerste en schreef over zijn tijd als seminarist op het diocesane kleinseminarie in Limoeiro, staat Ceará, Brazilië. Dit seminarie werd in die tijd geleid door de Vice-Provincie van Fortaleza. We laten pater Manfredo aan het woord met zijn herinneringen.

DE AANWEZIGHEID VAN DE NEDERLANDSE PATERS LAZARISTEN IN LIMOEIRO DO NORTE IN DE STAAT CEARÁ – BRAZILIË

De Nederlandse paters Lazaristen namen op uitnodiging van de eerste bisschop van Limoeiro do Norte in de Braziliaanse deelstaat Ceará, Dom Aureliano Matos, het Klein Seminarie "Santo Cura d'Ars" (foto) over in het bisdom Limoeiro do Norte.

Het seminarie werd in gebruik genomen op 9 februari 1947, een gebeurtenis die een grote impact had op de zetel van het bisdom.

Het eerste team van de paters bestond uit de rector, pater Afonso de Graaff, en zijn assistenten, pater Vicente Colsen en pater Adriano van der Heijde.

A. De Graaff

V. Colsen

A. V.d. Heijde

Later voegden anderen zich bij dit eerste team en wijdden zich met hart en ziel aan de vorming van de seminaristen. De priesters waren ook ijverige missionarissen en namen vooral deel aan de 'Heilige Missies' in het bisdom.

Ze stichtten een Missiehuis in het seminarie zelf, zoals ze dat al meer dan honderd jaar deden in Fortaleza, waar ze in 1864 ook de leiding op zich hadden genomen van het Groot Seminarie in de hoofdstad van Ceará.

Hun aanwezigheid en werkzaamheden waren bepalend voor de toekomstige priesters van het bisdom Limoeiro do Norte. Ten eerste ontwikkelden ze bij de studenten een diepe liefde voor de liturgie door middel van liturgische vorming, goed voorbereide vieringen en een verfijnde kennis van het gregoriaans. Het was zelfs een cursusonderwerp. Nadat ik twee groot seminaries in Brazilië had bezocht, kon ik zien dat de studenten aldaar vaak niet op de hoogte waren van het gregoriaans of er slechts een rudimentaire kennis van hadden.

Een tweede verklaring van de grote invloed van de werkzaamheden van de Lazaristen was de uitstekende intellectuele opleiding die zij realiseerden. Die lag op een niveau dat ver uitstak boven dat van de Braziliaanse scholen uit die tijd. De focus lag op de geesteswetenschappen. We ontvingen de originele teksten uit Nederland, met aantekeningen in het Nederlands, taal die we niet kenden. Daarom was de inspanning groter om de teksten te begrijpen. Elke dag hadden we, naast de lessen, schriftelijke oefeningen over vertalingen. We lazen de grote werken van de klassieke literatuur, Latijn en Grieks in het origineel, wat ongebruikelijk was in die tijd, en Franse en Engelse literatuur. Voor mij was deze opleiding van groot belang voor mijn academische toekomst.

Aan de Gregoriaanse Universiteit in Rome, waar ik mijn baccalaureaat en master in theologie heb gedaan, was de geschreven en gesproken taal in die tijd Latijn. Ik zou de cursus niet hebben kunnen volgen zonder de opleiding die ik in Limoeiro kreeg. Daarna werd ik naar de "Ludwig-Maximilian Universiteit" in München in Duitsland gestuurd voor een doctoraat in de filosofie. In die tijd was de basisvoorwaarde om toegelaten te worden als doctorandus in de filosofie dat je zes jaar Latijn en drie jaar Grieks had gehad, precies wat ik had door mijn opleiding bij de Lazaristen in Limoeiro. Daarnaast kregen we bij het analyseren van de teksten ook een inleiding in de grote filosofische thema's van het klassieke denken.

Tenslotte kan ik zeggen dat we een evenwichtige menselijke vorming ontvingen, inclusief affectieve vorming, zonder de overdrijvingen en onevenwichtigheden die toen zo gebruikelijk waren in de opleiding van seminaries. Daar leerde ik voor het eerst expliciet nadenken over zaken die absoluut centraal staan in de vorming van een burger: menselijke waardigheid, grondrechten, democratie. Kortom, een vorming die in stilte een kritisch geweten cultiveerde en een visie op de Kerk die ook in opkomst was en die later de bron zou zijn van de grote thema's waar het Tweede Vaticaanse Concilie (1962-1965) aan werkte. Natuurlijk omarmden niet alle leden van de priesterleraren deze visie op wereld en Kerk, maar sommigen van hen, die een grote invloed hadden in onze studies, leverden grote bijdragen aan het verwoorden van deze visie.

Ik ben de Congregatie van de Missie enorm dankbaar voor dit grote erfgoed wat

ik mocht ontvangen.

Pater Dr. Manfredo Araújo de Oliveira

Braziliaans filosoof, leraar en schrijver, met meer dan 20 boeken gepubliceerd. Specialist in de moderne filosofie, onder andere Jürgen Habermas.

Hij wordt beschouwd als een van de belangrijkste intellectuelen van Brazilië.

OP MISSIE VOOR GOD EN VADERLAND

Raf Janssen

Begin mei verschijnt een speciale uitgave van De Moennik over de mannen uit Helden die na de Tweede Wereldoorlog naar Nederlands-Indië werden gestuurd om daar orde op zaken te stellen.

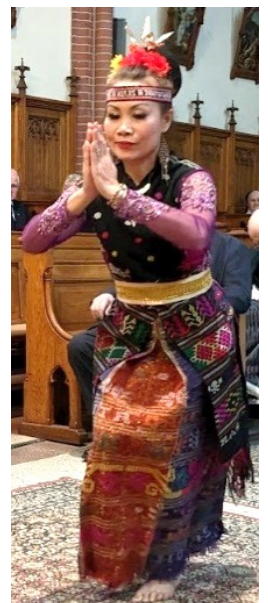

Eeuwenlang was Holland/Nederland de baas in Indië en haalde veel rijkdom uit deze kolonie. Na de beëindiging van de Tweede Wereldoorlog en de capitulatie van Japan, barstte in Nederlands-Indië een al langer sluimerende onafhankelijkheidsstrijd los. Nederland wilde deze ontwikkeling niet accepteren en voerde van 1946 tot 1949 militaire acties uit om het koloniaal gezag te herstellen. In het kader van deze koloniale oorlog werden, naast 40.000 beroepsmilitairen, 95.000 jonge mannen uit heel Nederland als dienstplichtig soldaat naar Nederlands-Indië gestuurd, op missie voor het Vaderland. Meer dan honderd van deze jonge mannen waren afkomstig van de voormalige gemeente Helden. Over de ervaringen van deze mannen is een speciaal nummer van het historisch tijdschrift De Moennik samengesteld met als titel *Op missie voor God en Vaderland*. Wie waren deze jonge mannen? Wat voor ervaringen hebben zij opgedaan in een ver en onbekend land? Hoe verging het hun na terugkomst in het eigen land? Bij het zoeken naar antwoorden op deze vragen, kwam ook het missiehuis van de Lazaristen in Panningen in beeld. Van hieruit werden namelijk, eveneens in het kader van die militaire acties, 19 aalmoezeniers meegestuurd voor de geestelijke verzorging van de soldaten. Ook deze 19 priesters, op missie voor God en Vaderland, worden in deze publicatie in beeld gebracht. De speciale editie van De Moennik hierover verschijnt op Hemelvaartsdag (9 mei 2024)

HEMELVAARTSDAG (9 MEI 2024) van 13.00-17.30 uur. Dan wordt in de kapel van de Lazaristen te Panningen ook een tentoonstelling gehouden over de Indiëgangers en de aalmoezeniers, georganiseerd door de Kepèlse initiatiefgroep. Dat is de afsluiting van het Indonesiëjaar waarin herdacht wordt dat het in 2023 honderd jaar geleden was dat de eerste missionarissen vanuit Panningen werden uitgezonden naar Indië. Indonesische dames zullen op Indonesische muziek dansen in kledij van hun land.

Bij Folleville (het buitenhuis) en in de tuin zal een rommelmarkt en boekenmarkt plaatsvinden.

Uiteraard is er 's ochtends om 10.30 uur een Eucharistieviering in de kapel.

Noteer in uw agenda, iedereen is van harte welkom!!!

HONDERD JAAR OUDE LOURDESGROT WORDT NA RESTAURATIE OPNIEUW INGEZEGEND

De vrijwilligers van de Werkgroep Kruisen en Kapellen van de Heemkundekring Helden begonnen 15 september vorig jaar met de restauratie van de Lourdesgrot- of Mariagrot op het terrein van Beringerzand. Na meer dan 500 gewerkte manuren is de klus nu klaar. Op zondag 24 maart zal de grot met de 3D-geprinte beelden van Maria en Bernadette opnieuw ingezegend worden door Lazarist Harrie Jaspers. Belangstellenden zijn om 14.45 uur welkom bij deze plechtigheid, op het adres Heide 5 in Beringe.

WIE IS DIE NIEUWE DAME OP HET SECRETARIAAT IN HET MISSIEHUIS?

Ik zal mijzelf even voorstellen.

Mijn naam is Shelley Geraads en ik werk sinds 1 februari met veel enthousiasme op het secretariaat. Ik ben 28 jaar oud. Samen met mijn man en twee dochters woon ik in Tegelen. Ik ben leergierig en ga graag geordend aan het werk. Zelf kom ik uit de zorg sector waar ik gewerkt heb met mensen met een beperking en ervaring heb opgedaan in de administratie en archivering. Ik kijk er erg naar uit om te mogen samenwerken met alle Heren en medewerkers van het Missiehuis.

INSPIRATIEDAG

Op 27 februari was er een inspiratie dag, gericht op de toekomst. Met 23 mensen zijn we samen gekomen. Het ochtendprogramma bestond voornamelijk uit presentaties waarin iedereen zichzelf voorstelde. De presentaties waren onder andere van;

- Vincent de Paul center Nederland
- Mgr Schraven stichting
- Orgelkring
- K.I.G Kepèlse Initiatiefgroep
- Vincent Depaul Zorgcentrum
- Missiehuis (Lazaristen, Vrijwilliger, Archief, gemeenschap)

Na de kennismaking en presentaties zijn we nog een kijkje gaan nemen in Folleville en in de kapel.

Door het samen zijn en de open instelling die iedereen had was er een prettige sfeer en communicatie waarin er veel besproken is en veel nieuwe ideeën kwamen. Vandaag stonden er zes thema's centraal. Namelijk;

- Community care
- Opvangplek
- Stilteplek
- Vorming
- Cultuurplek
- Ontmoetingsplek

Het was een leerzame en vooral productieve dag. Als afsluiter zijn we nog gaan kijken in de grafkelder en de sacristie van het Missiehuis. We gaan samen de toekomst positief tegenmoet.

BEZOEK VAN DE ZUSTERS VAN HET KOSTBAAR BLOED

Van 1891 tot 1903 werd het missiehuis bewoond door de zusters van het Kostbaar Bloed. De zusters zijn verhuisd naar Aarle-Rixtel in het Missieklooster Heilig Bloed omdat zij meer ruimte nodig hadden. In 1903 hebben de lazaristen het klooster gekocht.

De generaal overste kwam samen met haar assistent, de overste van het missieklooster en twee zusters op bezoek. In 1903 toen de zusters zijn vertrokken was de kapel nog niet gebouwd. Deze bestaat pas sinds 1907. De zusters wilden graag een kijkje nemen in de kapel.

Na de rondleiding hebben zij kennism gemaakt met een aantal van de heren en een kopje koffie gedronken.

PERSONEELSUITJE SAMEN MET DE HEREN VAN HET MISSIEHUIS

Op 2 maart zijn we allemaal samengekomen voor een uitje.

De dag startte bij 'Kerkeböske' in Helden waar we het Peel en Maas museum konden bezoeken.

Ook was er een uitstapje geregeld naar de kerk in Helden. Daar kregen wij een rondleiding en mochten we tot in de klokkentoren kijken. Een van onze heren Henk de Cuijper kan orgel spelen en mocht het orgel uitproberen.

Dat was prachtig.

De avond werd afgesloten door een diner in restaurant 'Centraal' in Baarlo waar we tegelijkertijd een muziek quiz konden spelen.

MILES HEINEN OP BEZOEK IN HET MISSIEHUIS

Op 4 maart werd Miles Heinen in Eindhoven opgehaald door Harrie Jaspers. Drie jaar geleden was hij de laatste keer hier op bezoek in de functie van Generaal Assistent. Hij wilde heel graag de confraters ontmoeten en kennismaken van de toekomstplannen en modernisering van het Missiehuis. Zes maart vloog hij via Kopenhagen weer terug naar Californië.

Links: Miles Heinen, Henk de Cuijper. Rechts: Rafael Ishariato, Harrie Jaspers, Theo de Jong

PRIESTERWIJDINGEN VAN DE CONGREGATIE DER MISSIE WERELDWIJD

BARIK Biswanath	Sac	INS	28/12/2023
GOMANGO Rajulu	Sac	INS	28/12/2023
NAYAK Surya Prasad	Sac	INS	28/12/2023
SOBOR Nafish	Sac	INS	28/12/2023

AMANUEL Teklu Demiss	Sac	AET	14/01/2024
CHAVARRÍA GUTIÉRREZ Orlando Ariel	Sac	ORL	27/01/2024
ASSÉ Janis	Sac	POR	03/02/2024

OVERLEDEN

December 2023

Mevrouw Maria de Zoete-van Ruijven, zus van Mgr. Theo van Ruijven
Dhr. van Ophoven-Walschot, bewoner van het Zorgcentrum
Dhr. G. Janssen, bewoner van het Zorgcentrum.

Januari 2024

Mevrouw Mia Beerkens – Rutten, bewoonster van het Zorgcentrum.

Maart 2024

Dhr. Pierre Bellemakers, broer van confrater †Wiel Bellemakers
Dhr. Herman van Enkevort, broer van confrater †Tjeu van Enkevort

NAAR AANLEIDING VAN HET OVERLIJDEN VAN DRIES VAN AGT

Pater Frans Bomers c.m.

Aan: Familie van Agt

Bedroefde Familie,

Gisteren heb ik in de H. Mis met de ouderen gebeden voor de zielenrust van uw ouders. Of, om het te zeggen met uw Vader's eigen woorden als antwoord op de vraag van een journalist naar zijn geloof in een leven na de dood: "Ik hoop dan te mogen delen in de zijnswijze van de Schepper!"

Bij deze wil ik U van harte condoleren met dit grote verlies. Met hun dood is de léven-gevende navelstreng pas definitief verbroken, is het warme ouderlijk huis weg, is het koud, kil. Wat was U bevoorrecht met zulke lieve en wijze ouders! Puur genade!

Ik ken hen pas persoonlijk sinds de tijd dat ze in de Sterreschans zijn komen wonen, waar ze iedere eerste dinsdag van de maand trouw aanwezig en betrokken waren bij de viering van de Eucharistie. Ze luisterden beiden heel aandachtig naar de overweging en bij de vredeswens legde uw Vader dan zijn handen direct warm in de handen van uw Moeder om ze daarna ook nog vriendelijk uit te steken naar de anderen. Na de H. Mis bedankten ze me telkens beiden voor de mooie viering met steeds dezelfde woorden van uw Vader: "Merci beaucoup, mon père, très bien!" Op één keer na. Toen ik eens in de preek opmerkte dat Jezus toch wel vaak in de clinch lag met de wetgeleerden en me daarbij afvroeg of Jezus zelf wel een wetsgetrouwe, goede jurist was, toen zag ik uw Vader zijn wenkbrauwen fronsen. Ik voegde er aan toe, dat ook Jezus zich aan de wet moest houden, wie Hij ook was. Niemand staat boven de Wet. Ook Jezus niet. Een land is pas beschaafd als het tevens een "rechtsstaat" is, lichtte ik toe. Uw Vader knikte. Ik legde uit, dat Jezus sprak over de Barmhartigheid van zijn Vader in de hemel, die nog verder gaat dan het recht van de rechtsstaat. Soms is recht het grootste onrecht, "Summum ius summa inuria", de wet doorgevoerd tot in het extreme is het grootste onrecht. (Marcus Tullius Cicero) (Ik dacht bij mijzelf aan de verbeterde strijd van uw Vader voor de rechten van het Palestijnse volk.) Na de H. Mis zei hij tegen mij: "U hebt wijs gesproken, Pater, dank U zeer"

Ik wens U allen veel sterkte in de komende tijd van omzien in leegte en gemis. Ik zal hen de volgende keer, dinsdag 9 april half vier, tevens mijn laatste H. Mis in de Sterreschans, - vanwege een nieuwe functie elders – opnieuw gedenken.

Met gevoelens van oprechte deelneming,

Pater Frans Bomers,

Mensen die leven uit de verwachting zien verder.

Mensen die leven uit de liefde zien dieper.

Mensen die leven uit het geloof

zien alles in een ander licht.

Moeder Theresa

OVERLEDENEN VAN DE CONGREGATIE DER MISSIE WERELDWIJD

12/12/2023	AMENGUAL JAUME Juan	Sac	83	62	SVP
13/12/2023	CARTON* Bernard	Fra	81	65	FRA
22/12/2023	ALCARAZ REYES Manuel	Sac	83	64	MEX
25/12/2023	ALFONSO LOYOLA José María	Sac	83	67	CAE
30/12/2023	MURCIA NUÑEZ FRANCISCO	Sac	95	75	COL

12/01/2024	GARCÍA Bernardo	Sac	86	65	FRA
14/01/2024	RODRÍGUEZ BAQUERO Jorge Luis	Sac	57	34	COL
20/01/2024	GOLDEN Paul L.	Sac	85	67	OCC
24/01/2024	BE Jean René	Sac	70	43	MAD
26/01/2024	MAESSEN Harry (H.A.)	Sac	87	66	CGN (HOL)
28/01/2024	ANELLI Angelo	Sac	86	69	ITA
02/02/2024	ALONSO MATE Ignacio	Sac	90	72	POR
08/02/2024	DEKKERS Dré (A.P.M.)	Sac	84	64	CGN (HOL)
15/02/2024	JACQUEMIN Louis Vincent	Sac	91	72	MAD
18/02/2024	MŁYNEK Jerzy Waldemar	Sac	67	48	POL
21/02/2024	PIĄTEK Jacek Jan	Sac	58	38	POL
24/02/2024	HURTADO VARGAS Epigmenio	Sac	87	65	COL
24/02/2024	TORRENS ISERN Pedro	Sac	89	73	SVP
08/03/2024	DZIEGAŁA Jerzy Stefan	Sac	77	59	POL

E-mailadres voor de Kleine Co: secretariaat@lazaristen.com Panningen, Januari 2024

Uitgebreide informatie over de Nederlandse Lazaristen en hun 'Lines of Action' kunt u vinden op www.lazaristen.com en www.vincentianmovement.nl